

අංග සම්පූර්ණ සිද්ධාන්ත පාඨමාලාව

අප නිත්දේශුය

5 ගැටුවෙල් යල

ත්‍රිකරු

5
ගේනීය

අත අවට
කතු

නිබන්ධන මොත - 5

ඛුලාර ජ්‍යෙෂ්ඨ

National Dip. in Teaching , SLPS (Training Exam Island 1st)
Leadership and management training (Nottingham University - Malaysia)

4. තේමාව : අත අවට සත්තු

පරිසරයේ ම කොටස් වන සතුන් පරිසරයේ ඇති අභියෝග ජය ගනිමින් සාර්ථක ව තම ජීවිතය පවත්වා ගෙන යන ආකාරය අධ්‍යයනය කිරීම සියුන්ට රසවත් අත්දැකීමකි. සත්ත්ව වර්යාව තුළින් මිනිසාට උගෙ හැකි පාඩම බොහෝමයකි. එමෙන් ම සතුන් අනුගමනය කරන විවිධ වර්යා රටා නිරීක්ෂණයට හා ගවේෂණයට ඉඩ ප්‍රස්ථා ලබා දීම මගින් එම අත්දැකීම දරුවන්ට සම්ප්‍රේෂණය වනු ඇත. ඒ මගින් සත්ත්ව ලෝකයේ විවිධත්වය පරිසරයේ යහ පැවත්මට දායක වන අතර ඒවා මිනිසාට ප්‍රයෝගනවත් පරිදි හසුරුවා ගැනීමට අද මිනිසා සමත් වී ඇත.

ඒ අනුව මිනිසා හා සතුන් අතර අත්තර සබඳතාව හා පරිසරයේ සමතුලිතතාව සඳහා සතුන්ගෙන් ඉටුවන මෙහෙය අවබෝධ කොටගෙන එය අගය කිරීමටත්, සතුන් ආරක්ෂා කර ගැනීමටත් දායක වන සමාජයක් නිර්මාණය කිරීම මෙම තේමාව සැලසුම් කිරීමෙන් අපේක්ෂා කෙරේ.

ගුරු මාර්ගෝපදේශය 2020 - 5 ගෞර්මිය

පරිරිසරයේ වෙනස්කම් අනුව තම පැවැත්ම සඳහා සතුන්ගේ දක්නට ලැබෙන විශේෂ ලක්ෂණ

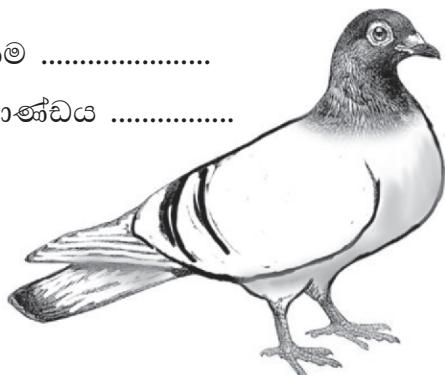
පහත සතුන් පාට කරන්න. නම ලියන්න.

උන් පිටත්වන පරිසරය - ගොඩබිම / ජලය / වායව (වාතය තුළ සැරිසරන)

උන් අයන් කාණ්ඩය - ක්ෂීරපායි / පක්ෂී / උරග / මතසා / උහයපීවි / කෘමි / වෙනත් සන්ධිපාදක තොරතුරු ලියන්න.

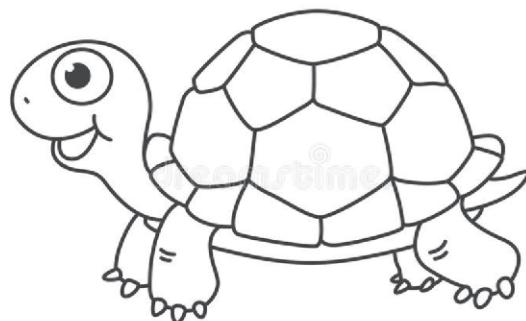
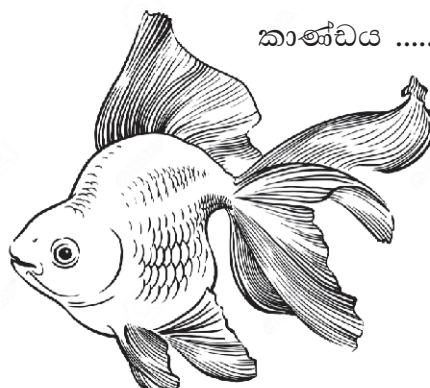
නම .....

කාණ්ඩය .....

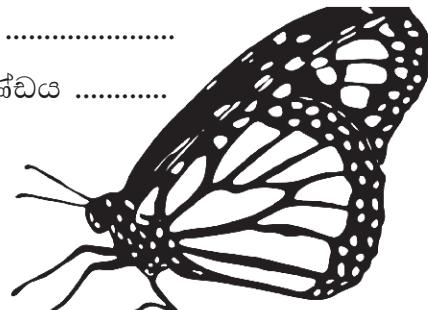
නම .....

කාණ්ඩය .....

නම .....

කාණ්ඩය .....

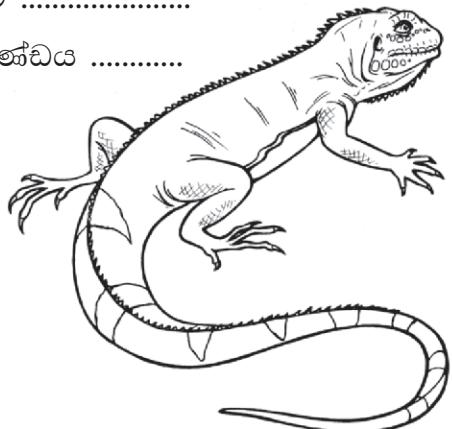

නම ..... කාණ්ඩය .....

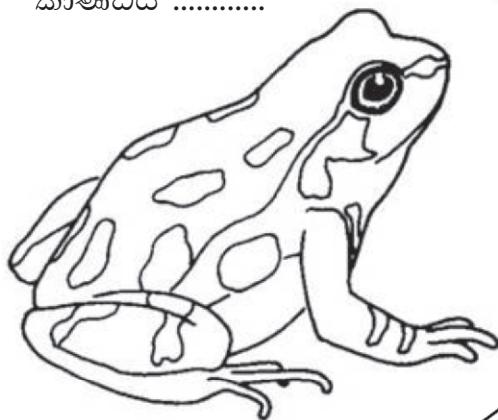
නම .....

කාණ්ඩය .....

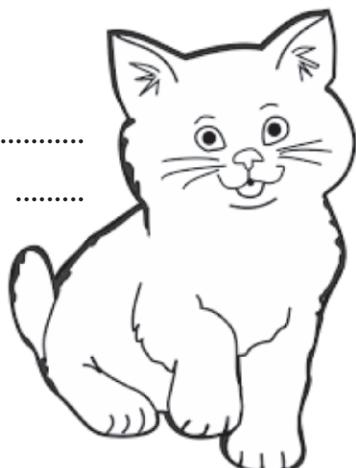
නම .....

කාණ්ඩය .....

නම .....

කාණ්ඩය .....

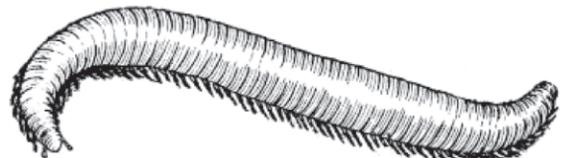
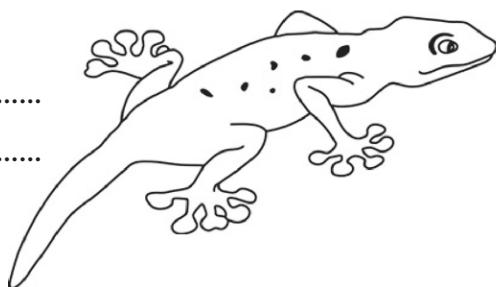
නම .....

කාණ්ඩය .....

classroomict.com

නම .....

කාණ්ඩය .....

නම .....

කාණ්ඩය .....

සතුන්ගේ පැවැත්මට ඉවහල් වන ගේර ලක්ෂණ

සමනලයා - පියාකීමට පියාපත් හා ගේරය පරිසර වර්ණයට සමානවීම

ඉඩිලා - සතුරු කරදරයකදී රිංගා ගැනීමට කුවුවක් තිබේ

ඩුනා - පෘත්තයකට ඇලි සිටීම සඳහා විශේෂ පාද සහිත වීම

පරෙවියා - පියාකීමට පියාපත් හා පිහාවු තිබේ

කුවුස්සා - ආරක්ෂාවට සමේ වර්ණය වෙනස් කිරීමේ හැකියාව

හැකරල්ලා - කරදරයක දී ගේරය රෝල් කර ගුලී ගැසීමේ ගැනීමේ හැකියාව

රන් මත්ස්‍යයා - පිහිනීම සඳහා වරල් පිහිටීම

ගෙමිලා - ඇමෙන සුළු දිවෙන් පහරදී ගොදුරු අල්ලා ගැනීම

ගිරවා - ගේර වර්ණය පරිසරයට සමාන වීම හා පියැකීමට පිහාවු තිබේ

පුසා - ගොදුර සොයා ගැනීමට යවුත් කෙදි තිබේ

- සතුන්ගෙන් මිනිසාට සහ මිනිසාගෙන් සතුන්ට ලැබෙන දේවල් සහ වාසිදායක තත්ත්වයන්

මිනිසා මගින් සතුන්ට ලැබෙන දේ	සතුන් මගින් මිනිසාට ලැබෙන දේ
<ul style="list-style-type: none"> * ආහාර පාන ලබා දීම. * ඔග්‍රෑය ලබා දීම. * ආරක්ෂාව සැපයීම. (අහයුම් නිර්මාණය මගින්) * නිවස රක බලා ගැනීම. ආදරය, කරුණාව ලබාදීම. (බල්ලා, පූසා) * වාසස්ථාන සාදා දීම. * පිරිසිදු කිරීම. * පලතුරු/විශාල ගස් රෝපණය 	<ul style="list-style-type: none"> * ආහාර ලබාදීම. * ආරක්ෂාව සැපයීම. * ආරක්ෂක සේවා සඳහා උදුවු කිරීම * පරිසරය අලංකාර කිරීම. * මානසික පුවය ලබාදීම. * විනෝදාස්වාදය ලබාදීම. * ඔග්‍රෑය ලබාදීම. * පරිසරය පවතු කිරීම, කුණු කසල කා දැමීම. * වගාචන් ආරක්ෂා කිරීමට උදුවු වීම. * පොහොර ලබාදීම. * මල් පරාගනයට දායක වීම * බිජ ව්‍යාප්තියට උදුවු වීම.

සතුන් නිසා මිනිසාට වාසිදායක තත්ත්වයන් බහුල අතර ම පරිසරයේ සමතුලිත පැවැත්මට සැම සතෙකුගේ ම පැවැත්ම වැදගත් වේ.

- ගන්නා ආහාර අනුව සතුන් වර්ග කිරීම

ඇක භක්ෂක	මාංස භක්ෂක	සර්ව භක්ෂක
එළවා	බත්කුරා	කුකුලා
ගවයා	නරියා	බල්ලා
හාවා	කොටියා	කපුටා
මුවා	සිංහයා	බලලා
ඉඩාවා	මකුල්වා	මිනිසා
අලියා	නයා	වලහා
බැටුවා	කිමුලා	කැරපොත්තා
ගිරවා	ලකුස්සා	මොනරා
සමනාලයා	රාජාලියා	කටුස්සා
හිපපොට්ටෙමස්	තලගොයා	ගෙමැස්සා

ඁාක හක්ෂක සතුන් පමණක් සිටින් නම් සිදුවිය හැකි දේ -

මෙම සතුන්ගේ ප්‍රමාණය අසීමිතව ඉහළ ගොස් මවුන් ඁාක කොටස් අසීමිත ලෙස ආහාරයට ගෙන ඁාක විනාශ කර දමනු ඇත. එවිට ඁාක වැඩිමට තරජනයක් ඇති වී පරිසර සමතුලිත බව බිඳ වැට්ටේ.

මාංස හක්ෂක සතුන් පමණක් සිටින් නම් සිදුවිය හැකි දේ -

මෙම සතුන්ගේ ප්‍රමාණය අසීමිතව ඉහළ ගොස් මවුන්ට ආහාරයට ගැනීමට සතුන් නොමැතිවීම නිසා මවුන් විනාශ වනු ඇත. එවිට පරිසර සමතුලිත බව බිඳ වැට්ටේ.

මේ අනුව පැහැදිලි වන්නේ එක් කොටසක් ප්‍රමාණාත්මකව වැඩි වූ විට පරිසරය විසින් ම එම ප්‍රමාණ සමතුලිත කරයි. සත්ත්ව ලෝකයේ මෙම කොටස් තුනට ම අදාළ සතුන් වාසය කිරීම තුළින් පරිසරය සමතුලිත වේ.

- මිනිස් ක්‍රියාකාරකම් නිසා ඁාක හා සත්ත්ව කොට්ඨාසයන්ට සිදුවන හානි පහත කතන්දර කොටසට සවන් දෙන්න.

සෝමදාස මාමාගේ නිවස තිබුණේ කැලේවක් අයිනේ. එයා මිදුල අතුගාලා හැමදා ම කැලේ අයිනට කුණු ගොඩන්නලා ගිනි තියනවා. ඉඩෝර කාලයක් ආවා. වෙන දා මෙන් ම සෝමදාස මාමා කුණු ගොඩට ගිනි තිබිබා. වෙනදාට වඩා වේගයෙන් ගිනි ඇවිළණා. මේ දුමක් තහින්නේ කොහොත් දැයි කැලේ සත්තු කළබල වුණා. සතුන් ගින්න තිබෙන දිභාවට දුවගෙන ආවා. ගින්න දැකලා එයාලා ඔක්කොම කළබල වුණා. මුළු කැලේම ගින්න පැතිර ගියා.

- කැලේ ගිනි ගත්තා නම් කැලේ සිටින එක් එක් සතාට වන හානිය ප්‍රකාශ කිරීමට භුමිකා රංගන කරන්න. (දඩු රැකඩ දැඩ්වීත පරිදි හාවිත කරන්න.)

ලදා : හාවා : සෝමදාස මාමේ, කැලේ ගිනි ගත්තා නම් කැලේ මැදි ගුහාවේ සිටින මගේ හා පැංචෝ දෙන්නා බේරා ගන්නේ කොහොම ද? එයාලා නැති ව මං ජීවන් වෙලා වැඩක් නැහැනේ.

සතුන්ට හානිකරන ➤ * ගස් කැපීම./කැලැ එළි කිරීම.

- මිනිස් ක්‍රියාකාරකම් * වැළි ගොඩ දැමීම.
- සතුන් දඩියම් කිරීම.
- පහත් බිම් ගොඩ කිරීම.
- වනාන්තර තුළ අනවසර ඉදි කිරීම
- වනාන්තර ගිනි තැබීම.
- අවිධිමත් ලෙස කාම් නාගක, රසායන පොහොර වර්ග හාවිතය
- මසුන් ඇල්ලීම සඳහා වැරදි ක්‍රම හාවිතය

ශ්‍රී ලංකාවට ආවේණික සතුන්

- ශ්‍රී ලංකාවට ආවේණික සතුන් යනු ජන්මයෙන් ම ශ්‍රී ලංකාවට ආවේණික වූ සත්තු වේ.

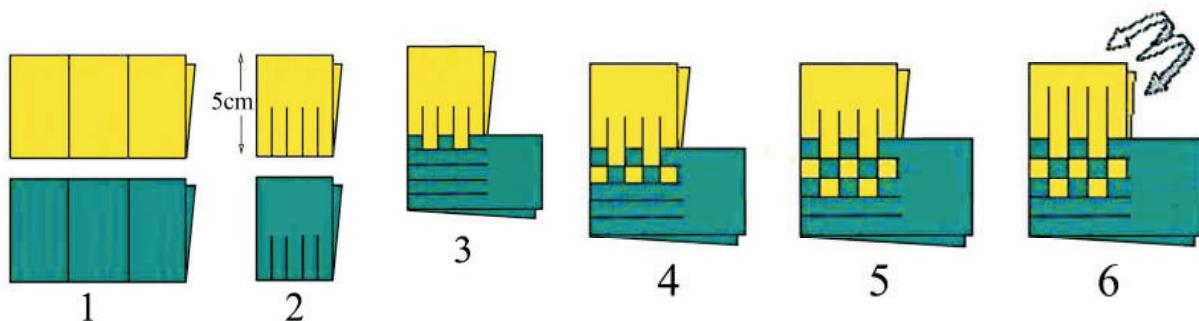
- * පක්ෂීනු - වලි කුකුලා, හබන් කුකුලා
- * ක්ෂීරපායීනු - කළ වදුරා, කලවැද්දා, හික්මියා
- * මාංවෝ - බුලත් හපයා, මල්පුලුවටා
- * උරගයෝ - යක් කටුස්සා, දියනයා

තවත් මෙවැනිම ආවේණික සතුන් රාඩියක් වේ. මෙම සතුන් අපේ රටේ උරුමයකි. එනිසා ඔවුන් ආරක්ෂා කරමින් රක ගැනීම අප කාගේන් යුතුකමකි.

- එක දේශීක සතුන් රක ගැනීමට අපට කළ හැකි දේ
  - පුදේශයේ පිටත් වන එක දේශීක සතුන් හඳුනා ගැනීම
  - එම සතුන්ගේ වාසස්ථාන විනාශ නොකිරීමට වග බලා ගැනීම
  - එම සතුන්ට ඇති තරජන හඳුනා ගැනීම හා පිළියම් කිරීම
  - එම සතුන් හා ඔවුන් රක ගැනීමේ වැදගත් කම් පිළිබඳ සියලු දෙනා දැනුවත් කිරීම
- අප අවට සතුන් පිළිබඳ විවිධ මාධ්‍ය භාවිත කරමින් නිර්මාණ කිරීම
ගුරු මාර්ගෝපදේශයේ ක්‍රියාකාරකමක්

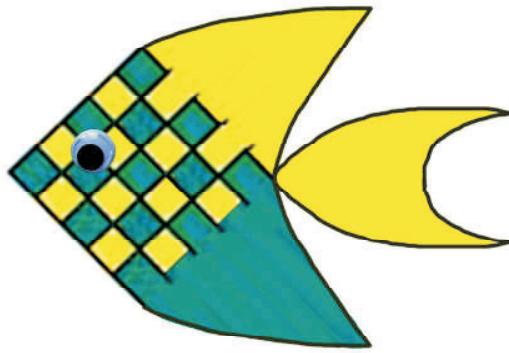
කඩදාසී ගෙතුමෙන් මාංවකු නිර්මාණය

- * A_4 වර්ණ කඩදාසී 2ක් සපයා ගන්න. එම කඩදාසී දෙක එක මත එක තබා දික් අතට සමාන කොටස් තුනක් වන සේ නවාගෙන තැමුම් දාර මස්සේ කපා වෙන් කර ගන්න.
- * එම කොටස්වලින් එක් වර්ණයකින් එක බැහින් කොටස් දෙක එක මත එක තබා දෙකට නවන්න.
- * 2 රුපයේ දක්වා ඇති ආකාරයට තැමුම් දාරයේ සිට 5cm පමණ දුරින් රේඛාවක් සලකුණු කර ඒ දක්වා තැමුම් දාරයේ සිට තීරු 5ක් පමණ කපා ගන්න
- * ඉන් පසු කැපු කඩදාසී කොළ වෙන් කර ගන්න. (රුපය 3) තීරු එකක් තුළින් අනෙක දම්මින් රුපය 4, 5, 6හි දැක්වෙන ආකාරයට එය සකස් කර ගන්න.

- * පසු ව ඊතලයකින් පෙන්නුම කර ඇති ස්ථානය තුළින් පුළුන් වැනි ද්‍රව්‍යයකින් ඇතුළත පුරවා ගන්න.
- * මෙය මාංවාගේ බඩා ආකාරයට සකස් කර ගන්නා කොටස යි.

7

- * මාංවාගේ වරළ කොටස ද රුපය 7හි දක්වා ඇති ආකාරයට කැමති හැඩයකට කපා අලංකාර කර ගන්න.
- * පිටුපස වරළ සේ කඩාසි කොටසක් කපා එය ද සුදුසු පරිදි අලවත්නා.
- මේ ආකාරයට ඉවත ලන ද්‍රව්‍ය, ගොක් කොළ, ගාක පත්‍ර, ගාක කොටස් යොදා ගනීමින් කරන ලද සත්ත්ව රුප නිරමාණ සහිත පත්ති පුද්ගලනයක් පවත්වන්න.

සත්ත්ව වර්යා මගින් යහපත් ගුණාංග ඉදිරිපත් වන අවස්ථා

1. කුඩින්, කඩින්, වේයන්, මී මැස්සන් වැනි සතුන් සාමූහික බව තිසා විශාල දෙයක් කරන කුඩා සතුන් වේ.
2. සාමාජිකයෙක් විපතට පත් වූ විට එකිනෙකාට පිහිට වීම අලින්ගෙන් වැනි සාමූහිකව ජීවත් වන බොහෝ සතුන්ගෙන් දැක ගත හැකිය.
3. දරුවත්ව ආදරය කිරීම, රක ගැනීම බල්ලන්, බලුලන්, රිලුවන් ආදි බොහෝ සතුන් තුළ දැකිය හැකිය.
4. මී මැස්සන්, කුඩින් වැනි සතුන් අහිතකර කාල සඳහා ආහාර ගබඩා කිරීමෙන් අනාගතය ගැන සිතා වැඩ කිරීමේ පාඨම අපට කියා දෙයි.

සතුන්ගෙන් ලැබෙන ප්‍රයෝගන ගෙන ලියවී ඇති කව්, ගි

බැර කරේ තියන්

ගායනය: මැක්සි ජයවිර

සංගිතය: මැක්සි ජයවිර

පද රචනය: මැක්සි ජයවිර

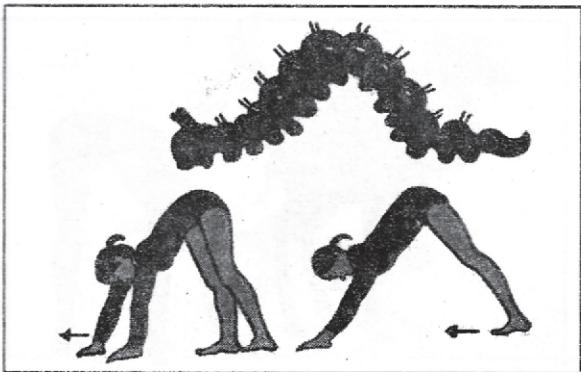
බැර බර කරේ තියන් දෙපයට වාරු අරන්
අපේ බඩා කට පුරවනවා
(රුපිය කියමින් සිතලයට ගැහෙමින්
හපුතලෙ කත්ද නගිනවා.....//)

මූ පොඩි පැවිය කාලේ මගේ භෞද තරුන කාලේ
තවමත් මට සිහිවෙනවා
ලිද ලහ හරක් ගාලේ සෙල්ලම් කෙරුව කාලේ
අම්මප පුදුම හිතෙනවා
වෙළරෝ තුළ නාඩින් තව පොඩිඩක් තැපැන්
මම උඩට විවේක දෙනවා
වලිගය කරකටපන් භෞද හැටි ගාය ගනින්
ඡන්න බොල කරත්තේ යනවා.....

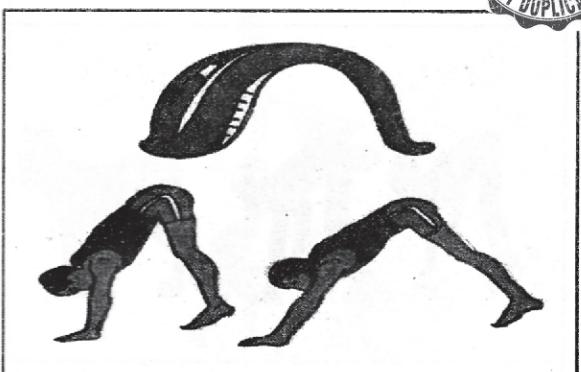
පොත්ටික පොඩි කෙලිට අරගෙන දෙන්නට
මට දෙයියා මගේ මූන බලනවා
පාසල වෙත යන්නට මිරිවැඩ සහලක්
මම පුන් උඩට අරගෙන දෙනවා
උඩ පෙර ආත්මයක කර ඇති මහ පාපට
ණය මට තවමත් ගෙවපන්
මේ මහ සංසාරත් නොදැන මනුස්සකම
උඩවන් වටහල දීපන්.....

උඩට වාරු තැනිවෙනකාට උඩ නාකි වී
එීනකාට මම උඩ ගැන දුක් වෙනවා
උඩ අධිපත වෙනකාට මස්කඩ මුදලාලිට
උඩෙ වෙනකම වැඩිවෙනවා
උඩය මට කන්න දුන්නේ උඩය මට බොන්න දුන්නේ
එ ගැන මම දිවුරනවා
උඩෙ මස් මිනිස්සුන්ට කටදාවන් නොදෙන්න
මම උඩට පොරෝන්ද වෙනවා.....

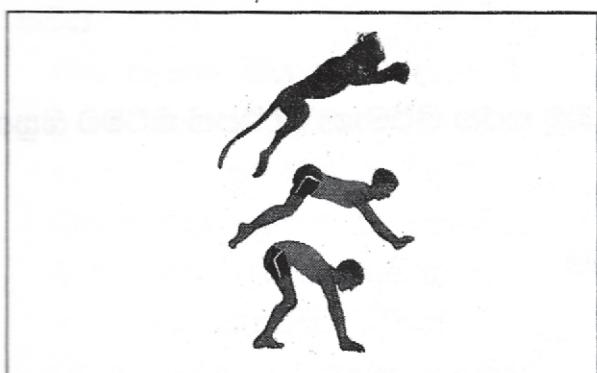
බැර කරේ තියන්.....

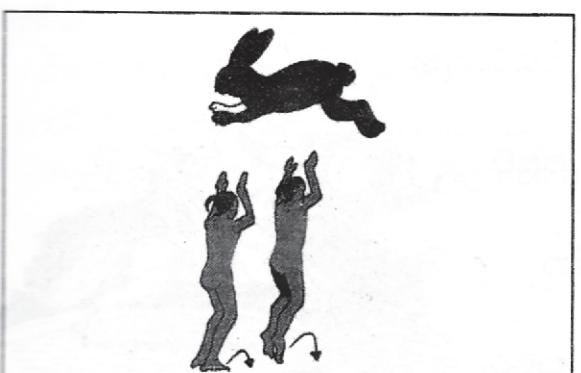
- දළඟුවකු මෙන් ගමන් කිරීම.

- කුබැල්ලකු මෙන් ගමන් කිරීම.

- වදුරකු මෙන් පැන පැන යාම.

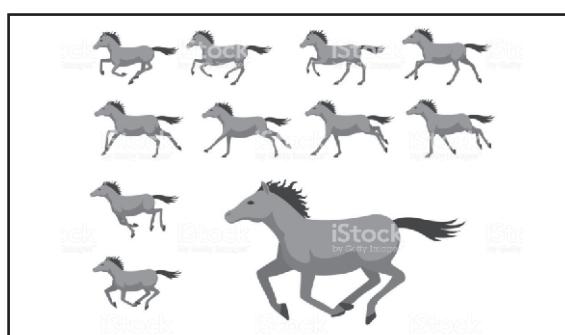
- හාවකු මෙන් පැන පැන යාම.

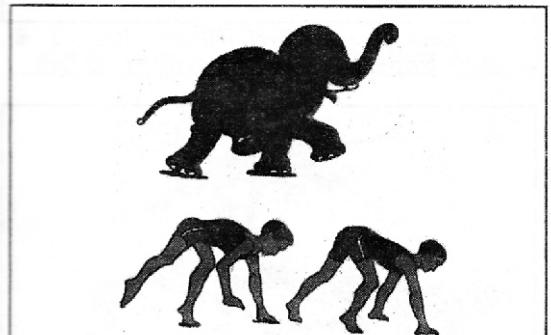
- කකුලිවකු මෙන් ගමන් කිරීම.

- ගෙම්බෙකු මෙන් පැන පැන යාම.

අය්ව ගමන

අලියා සේ ගමන් කිරීම

සත්ත්ව වර්යා විද්‍යා දක්වන අනුකරණාත්මක රංගන හා ගායනා

යාල යාල යාල යන්න

ගායනය: ගෞන් උදෙසානාම්බාස්
සංගිතය: Unknown
පද රචනය: Unknown

(යාල යාල යාල යන්න සතුන් බලන්න
ඇශේෂ පත්‍ර වෙශය නිවා විනෝද වන්න
පිළ් විද්‍යා රහන මොනර නැවුම් බලන්න
සත්ත්ව් ගේ රුහුණ් ඇවිද බලන්න)..//
සත්ත්ව් ගේ රුහුණ් ඇවිද බලන්න

මුළු පැවැත්ත් අතන මෙතන තෙකොල කනවා
හා පැවැත්ත් බුලින තළා මත දහලනවා
ලාභිරු රස් පහස වැදි මොනරු රහනවා
මෙවා දකින අමත් සිනට සතුව දැනෙනවා

විළ් උරන් ව්‍යුර වලක ඉළුර බිඳිනවා
අලි දෙන්නෙක් අන්න අතන ගස් පෙරලනවා
කුඩ මිලක් අපව දැකළා හිස ඕස්වනවා
මහ ගෝනොක් කන් ඕස්වා අපට රවනවා

යාල යාල යාල යන්න....

මේ කඩන්න වැළඳීන්නක් ගසට නගිනවා
මහ කොට්ඨෙක් ගොරක් දැක මාන බලනවා
රිලාභාම් එය දැකළා බමය් ගැහෙනවා
ඉන්නැවන් රංඩු පිටත් වල් හාරනවා

කැදුන්නෙක් මාල කන්න විලට බිඳිනවා
සුදු කොක්කුන් ජේල් ගැසී අහසේ නටනවා
ගිරා මලිනි බටිති රන් ගිහ ගායනවා
අප් සිනට විනොදයේ මිනිර ගෙනෙනවා

(යාල යාල යාල යන්න)..//
(සත්ත්ව් ගේ රුහුණ් ඇවිද බලන්න)..///

බෝල බෝල මැටි

ගායනය: M S ප්‍ර්‍රාන්දී
සංගිතය: Unknown
පද රචනය: Unknown

බෝල බෝල මැටි එක එක ගේනෙනවා
ගුවන් යානයක් වාගේ පියෙන්
(ලේඛනයේ පොඩ ගෙයක් හදනවා....//)
(කා කැන්දන් එන්නද කුඩාලෝ....//)

කොයිබට යනවද ගොහොන් ගෙනෙනවද
නිවස තනන්නට මැටි අනලා
පස්සෙන් එන්නද දුවගෙන එන්නද
සිඟේ තොරතුරු ගැන පොයලා
(ගෝ ඉවුරන්ද ගෙනෙන්නේ
කුවුරුද උදව් කරන්නේ....//)

බෝල බෝල.....

කාමර කියද ගබඩා කියද
සැලුම් සැලුම් සිඟේ තමා
නැදුයන් හට එන්නට කිවිවද
නැකනක් බැලුවද සිරින එයයි
(පෙමිබර සුවද හමන්නේ....//)
සංගිතයකි ඇයෙන්නේ....//)

බෝල බෝල.....

පාන් කිරිත්තා

ගායනය: පුද්ධ සිල්වා
සංගිතය: වික්ටර රන්නායක
පද රචනය: පුම් කිරිත්තා ඇල්විස්

පාන් කිරිත්තා තක්කිට තරිකිට උඩ පැන පැන නටතෙයි
පාන් කිරිත්තී රඛා අරගන කරඛාගෙන වයගතෙයි
උන්ගේ පැවැත්ත් විටටිට ඉදෙගන දැනීන් භඩ තලතෙයි
මෙවා බැල බැල තනි කුදාන්නෙක් කිවි නිවි කියතෙයි.....

පාන් කිරිත්තා තමන්ගේ පාඩුවේ නැවුම පටන් ගත්තේ
අහළ පහළ කිසිවෙකුටත් ඒකෙන් තිරිහැරයක් නැත්තේ
කොහොද සිට පැමිණුනු කැදුන්නා වහලා අර අන්ත්
උන්ගේ නැවුම්ව බාධා කරමින් ශිය පටන් ගත්තේ.....

පාන්කිරිත්තා.....

පාන්කිරිත්තා නැවුම තවත්වා ගත්ත්තියෙන් ආවා
කැදුන්නාගේ කළ අන්තුවෙවන් අල්ලා සෙලුවුවා
රීට පස්සෙ උඩ සට සට ගාලා මොන මොනවද කිවා
ළහට කිටුවී මා ද ගොලුවනින් රීට සටන් පැවා....

(අනුන් කරන දේ විවේචනය කර කර ඉන්නවට වඩා
තමන් දන්න දේ හරියට කරපන් කියලා කිය හඩා.....//)

* සිදුහත් කුමරුගේ අහිනිෂ්කමණය ඇසුරෙන්

සකස් වී ඇති අශ්වයකුගේ

ගමන් විලාශය සහිත තුරගා වන්නමේ කවි ගායනය
සමගින් සත්ව වර්යා නිරුපණය කිරීම

තත් තත් තනත් තනෙන තත් තත් තනත් තනෙන
සත්වෙත් මහත් අදර ලත් යුත් - සිදුහත් කුමරු
ගත් සිත් තොසත් පැවැදි අංගා

* භාවාගේ ගමන් විලාස ගැන කියවෙන

මුසලඩ් වන්නම

වනපැන්ත් බියපත්ව සයනම් //

දුටත් යනෙන විටත් වන

පිටත් පොටගසා පනිමින

තැන නාඩි ඉද වාඩි වෙවිලුම්

ගමන ගමන හරි කඩිසර ගිතය හා ඉහත වන්නම් දෙක
සම්පූර්ණ ලෙස සකසා පන්තියේ දී ලබා දේ